

แบบฟอร์มที่ ๒ การถอดบทเรียนองค์ความรู้ของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

ชื่อองค์ความรู้ แนวทางการส่งเสริมและประสานงานระบบฐานข้อมูลและสารสนเทศทางการศึกษา
ตามความต้องการของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ชื่อหน่วยงาน กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดราชบุรี

ขอบเขต

๑. ที่มา ความจำเป็น หรือการได้มาขององค์ความรู้

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดราชบุรีจัดตั้งขึ้นตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๑/๒๕๕๙ เรื่อง การบริหารราชการของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาค สั่ง ณ วันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๙ และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๙/๒๕๖๐ เรื่อง การปฏิบัติรูปการศึกษาในภูมิภาคของกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๖๐ กำหนดให้แต่ละจังหวัดให้มีสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด เพื่อปฏิบัติภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการเกี่ยวกับการบริหารและการจัดการศึกษาตามที่กฎหมายกำหนดการปฏิบัติราชการตามอำนาจหน้าที่ นโยบาย และยุทธศาสตร์ของส่วนราชการต่าง ๆ ที่มอบหมายและให้อำนาจหน้าที่ในเขตจังหวัด ซึ่งหนึ่งในภารกิจ คือ การดำเนินการจัดทำระบบส่งเสริมและประสานงานเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาในจังหวัดราชบุรี

ปัจจุบันเป็นที่ยอมรับว่า เทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology หรือ IT) ได้เจริญก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว และมีบทบาทสำคัญในด้านต่างๆ อย่างกว้างขวาง ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ อุตสาหกรรม การบริการสังคม สาธารณสุข สิ่งแวดล้อม รวมทั้งด้านการศึกษา ซึ่งการมีบทบาทสำคัญนี้อาจกล่าวได้ว่า เทคโนโลยีสารสนเทศหรือไอทีนั้นเป็นเครื่องจักรที่สามารถรองรับข้อมูลข่าวสารมาท การประมวลผล และการแสดงผลตามที่ต้องการได้รวดเร็ว โดยอาศัยองค์ประกอบอื่นๆ ช่วยในการจัดการ ได้แก่ โปรแกรมปฏิบัติการ โปรแกรมชุดคำสั่งต่างๆ การพัฒนาการของเทคโนโลยีสารสนเทศที่ประกอบด้วยเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี ช่วยให้มนุษย์มีศักยภาพและความสามารถมากขึ้นทุกๆ ด้าน ทำให้มนุษย์สามารถบันทึกข้อมูลที่เป็นเหตุการณ์ต่าง ๆ เอาไว้ได้เป็นจำนวนมาก นำข้อมูลเหล่านั้นมาจัดประมวลให้เป็นสารสนเทศในรูปแบบต่างๆ เพื่อทำความเข้าใจเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นหรือที่จะเกิดขึ้นต่อไปได้ ซึ่งเป็นข้อมูลสำคัญของผู้ใช้งาน ผู้บริหาร ในการตัดสินใจหรือสั่งการให้บรรลุผลตามเป้าหมาย

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดราชบุรีจึงเห็นความสำคัญและได้ดำเนินการจัดทำข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษาจังหวัดราชบุรี เพื่อเป็นเครื่องมือในการวางแผน ตัดสินใจ การแก้ปัญหาอย่างมีหลักการของผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาทุกระดับ โดยรวบรวม วิเคราะห์ ประมวลผล ข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียน นักเรียน และบุคลากร ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสังกัดส่วนราชการอื่น ๆ ในจังหวัดราชบุรี

๒. ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน (โดยสังเขป)

ขั้นตอนที่ ๑ การวางแผน (P – Plan)

ดำเนินการศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมและประสานงานระบบฐานข้อมูลและสารสนเทศทางการศึกษาตามความต้องการของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบวิเคราะห์เอกสาร ดำเนินการการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร หนังสือ ตำรา บทความวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาจับประเด็น (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ ๒ การปฏิบัติตามแผน (D – DO)

๒.๑ ดำเนินสำรวจความต้องการใช้ข้อมูลและสารสนเทศของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดราชบุรี โดยดำเนินการจัดทำแบบสำรวจเพื่อสอบถามความต้องการ เก็บรวบรวมข้อมูลผ่านทางระบบออนไลน์ (Google Form) ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ร้อยละ

๒.๒ วิเคราะห์ความต้องการใช้ข้อมูลและสารสนเทศของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดราชบุรี และนำผลจากการพูดคุยแบบไม่เป็นทางการมาสรุปเป็นภาพรวม เพื่อนำข้อมูลมาวางแผนการดำเนินการ

๒.๓ ดำเนินการจัดส่งบุคลากรเข้ารับการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการขับเคลื่อนระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการโดยใช้จังหวัดเป็นฐาน (Sandbox) ระหว่างวันที่ ๒๘ - ๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๗ ณ ห้องประชุมเพลสเซอร์ ชั้น ๒ โรงแรมปิยนอร์ด สวีท บางพลัด กรุงเทพฯ เพื่อพัฒนาระบบฐานข้อมูลของจังหวัดด้วยโปรแกรม Power Bi

๒.๔ จัดทำข้อมูลและสารสนเทศของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดราชบุรี และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผ่านทางเว็บไซต์ของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดราชบุรี

๒.๕ จัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานให้ต้นสังกัดทราบ

ขั้นตอนที่ ๓ การตรวจสอบ (C – Check)

ดำเนินการวัดและประเมินผลการดำเนินการใช้ข้อมูลและสารสนเทศของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดราชบุรี เครื่องมือที่ใช้คือ แบบประเมินความพึงพอใจ เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย หน่วยงานราชการในจังหวัดราชบุรี หน่วยงานทางการศึกษาในจังหวัดราชบุรี โรงเรียนเอกชนในจังหวัดราชบุรี ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ร้อยละ

ขั้นตอนที่ ๔ การปรับปรุงการดำเนินการ (A – Act)

นำผลที่ได้จากการวัดและประเมินผลการดำเนินการใช้ข้อมูลและสารสนเทศของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดราชบุรี มาดำเนินการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานแล้วนำข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะที่ได้จากการประเมินความพึงพอใจมาใช้เป็นข้อมูลเพื่อใช้ในการวางแผนการจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดราชบุรี ปีงบประมาณต่อไป

๓. เทคนิคการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ

๓.๑ มีช่องทางการเก็บข้อมูลตามแบบเก็บข้อมูลสารสนเทศที่หลากหลาย เช่น หนังสือราชการ แบบเก็บข้อมูลแบบออนไลน์ การใช้ประโยชน์อิเล็กทรอนิกส์ การใช้โทรศัพท์ และการประสานงานโดยตรง

๓.๒ มีการพัฒนาแบบเก็บข้อมูลสารสนเทศอย่างสม่ำเสมอให้สอดคล้องกับสภาพจริง และความต้องการข้อมูลที่แท้จริงของหน่วยงานในพื้นที่

๓.๓ การอำนวยความสะดวกการเก็บข้อมูลสารสนเทศจากหน่วยงานตามความเหมาะสม ยืดหยุ่นตามความถนัดของผู้ให้ข้อมูล

๔. ปัญหาและแนวทางแก้ไข

ปัญหา

๑) บุคลากรที่ทำหน้าที่ในการให้ข้อมูลสารสนเทศจากหน่วยงานต่าง ๆ มีการเปลี่ยนแปลงอย่างสม่ำเสมอ ส่งผลให้ขาดความต่อเนื่องของการให้ข้อมูลสารสนเทศ

๒) แบบเก็บข้อมูลสารสนเทศมีการอธิบายคำชี้แจงของแบบเก็บข้อมูล แต่ผู้ให้ข้อมูลยังขาดความรู้ความเข้าใจของแบบเก็บข้อมูลสารสนเทศ

๓) บุคลากรที่ทำหน้าที่ในการให้ข้อมูลสารสนเทศจากหน่วยงานต่าง ๆ มีภาระงานมาก จึงให้ความสำคัญกับการเก็บข้อมูลสารสนเทศน้อย

แนวทางแก้ไข

ชี้แจงรายละเอียดของแบบเก็บข้อมูลสารสนเทศให้ชัดเจน เข้าใจถูกต้องตรงกัน และกำหนดระยะเวลาในการจัดส่งข้อมูลกลับที่แน่นอน ตลอดจนมีการประสานงานอย่างต่อเนื่อง

๕. ปัจจัยความสำเร็จ

๕.๑ การมีส่วนร่วมของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ส่งผลให้การส่งเสริมและประสานงานระบบฐานข้อมูลและสารสนเทศทางการศึกษาของจังหวัดราชบุรีตรงตามความต้องการ

๕.๒ การชี้แจงการจัดเก็บข้อมูลให้กับหน่วยงานราชการในจังหวัดราชบุรี หน่วยงานทางการศึกษาในจังหวัดราชบุรี โรงเรียนเอกชนในจังหวัดราชบุรี เพื่อสร้างความรู้เข้าใจต่อแบบเก็บข้อมูลที่ถูกต้อง ชัดเจน

๕.๓ การยืดหยุ่นของระยะเวลาในการจัดเก็บข้อมูลให้กับหน่วยงานราชการในจังหวัดราชบุรี หน่วยงานทางการศึกษาในจังหวัดราชบุรี โรงเรียนเอกชนในจังหวัดราชบุรี ส่งผลให้ได้ข้อมูลที่มีความครบถ้วน

๖. ประโยชน์ขององค์ความรู้

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สามารถนำแนวทางการส่งเสริมและประสานงานระบบฐานข้อมูลและสารสนเทศทางการศึกษาตามความต้องการของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มาใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดแนวทางการส่งเสริมและประสานงานระบบฐานข้อมูลและสารสนเทศทางการศึกษาได้ตามบริบทของพื้นที่

ลงชื่อ ผู้ถอดองค์ความรู้
(นายโชคอนันต์ รักษาภักดี)
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน
เบอร์โทรศัพท์ ๐๘๐ ๔๕๘ ๙๘๗๖

*** สรุปลำดับที่ ๔ แผ่นกระดาษ A๔ ***